

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 4. oktobra 2024*

„Predhodno odločanje – Varstvo osebnih podatkov – Uredba (EU) 2016/679 – Poglavje VIII – Pravna sredstva – Trženje zdravil prek spletne platforme s strani farmacevta – Tožba, ki jo je pri civilnih sodiščih vložil konkurent tega farmacevta na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks zaradi kršitve obveznosti iz te uredbe – Procesno upravičenje – Člen 4, točka 15, in člen 9(1) in (2) – Direktiva 95/46/ES – Člen 8(1) in (2) – Pojem ‚podatki v zvezi z zdravjem‘ – Pogoji za obdelavo teh podatkov“

V zadevi C-21/23,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) z odločbo z dne 12. januarja 2023, ki je na Sodišče prispela 19. januarja 2023, v postopku

ND

proti

DR,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, L. Bay Larsen, podpredsednik, K. Jürimäe, predsednica senata, C. Lycourgos, E. Regan, F. Biltgen in N. Piçarra, predsedniki senatov, S. Rodin, P. G. Xuereb, sodnika, L. S. Rossi, sodnica, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, sodnika, in I. Ziemele (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: N. Mundhenke, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. januarja 2024,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za ND A. Datta, M. Mogendorf in W. Spoerr, Rechtsanwälte,
- za DR M. Bahmann, Rechtsanwalt,

* Jezik postopka: nemščina.

- za nemško vlado J. Möller in P.-L. Krüger, agenta,
- za Evropsko komisijo A. Bouchagiar, F. Erlbacher in H. Kranenborg, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 25. aprila 2024

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 9(1) in določb poglavja VIII Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1, v nadaljevanju: SUVP) ter člena 8(1) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med ND in DR, fizičnima osebama, ki vodita vsaka svojo lekarno, v zvezi s trženjem zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah, s strani osebe ND prek spletne platforme.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 8 Direktive 95/46, naslovljen „Obdelava posebnih vrst podatkov“, je določal:

„1. Države članice prepovejo obdelavo osebnih podatkov, ki kažejo na rasni ali etnični izvor, politična mnenja, verska ali filozofska prepričanja, pripadnost sindikatu, in obdelavo podatkov v zvezi z zdravjem ali spolnim življenjem.

2. Odstavek 1 se ne uporablja, kadar:

(a) je posameznik, na katerega se osebni podatki nanašajo, dal svojo izrecno privolitev k obdelavi teh podatkov, razen kadar zakonodaja države članice določi, da se od prepovedi iz odstavka 1 ne sme odstopiti s tem, da posameznik, na katerega se osebni podatki nanašajo, da svojo privolitev; ali

[...].“
- 4 V uvodnih izjavah od 9 do 11, 13, 35, 51, 53, 141 in 142 SUVP je navedeno:

„(9) Cilji in načela [Direktive 95/46] še vedno veljajo, vendar to ni preprečilo razdrobljenosti izvajanja varstva osebnih podatkov v Uniji, pravne negotovosti ali razširjenega javnega mnenja, da so precejšnja tveganja za varstvo posameznikov, zlasti glede spletne dejavnosti. Različne ravni varstva pravic in svoboščin posameznikov, zlasti pravice do varstva osebnih podatkov, pri obdelavi osebnih podatkov v državah članicah lahko preprečijo prosti pretok

osebnih podatkov po celotni Uniji. Te razlike lahko pomenijo oviro pri izvajanju gospodarskih dejavnosti na ravni Unije, izkrivljajo konkurenco in ovirajo organe pri izpolnjevanju njihovih obveznosti po pravu Unije. Take različne ravni varstva izhajajo iz različnega izvajanja in uporabe Direktive [95/46].

- (10) Za zagotovitev dosledne in visoke ravni varstva posameznikov ter odstranitev ovir za prenos osebnih podatkov v Uniji bi morala biti raven varstva pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov enaka v vseh državah članicah. V vsej Uniji bi bilo treba zagotoviti dosledno in enotno uporabo pravil za varstvo temeljnih pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov. [...] Tudi ta uredba državam članicam daje manevrski prostor za podrobnejšo opredelitev njenih pravil, tudi glede obdelave posebnih vrst osebnih podatkov (‘občutljivi podatki’). [...]
- (11) Za učinkovito varstvo osebnih podatkov po vsej Uniji je treba okrepiti in podrobneje opredeliti pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ter obveznosti tistih, ki obdelujejo osebne podatke in določajo obdelavo osebnih podatkov, pa tudi enakovredna pooblastila za spremljanje in zagotavljanje skladnosti s pravili varstva osebnih podatkov ter enakovredne sankcije za kršitve v državah članicah.

[...]

- (13) Da se zagotovi skladna raven varstva posameznikov v vsej Uniji in prepreči, da bi razlike ovirale prosti pretok osebnih podatkov na notranjem trgu, je potrebna uredba, ki bo gospodarskim subjektom, tudi mikro, malim in srednjim podjetjem, zagotovila pravno varnost in preglednost, posameznikom v vseh državah članicah zagotovila enako raven pravno izvršljivih pravic ter obveznosti in odgovornosti upravljavcev in obdelovalcev, zagotovila dosledno spremljanje obdelave osebnih podatkov, enakovredne sankcije v vseh državah članicah in učinkovito sodelovanje nadzornih organov različnih držav članic. [...]

[...]

- (35) Osebni podatki v zvezi z zdravjem bi morali obsegati vse podatke o zdravstvenem stanju posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ki razkrivajo informacije o njegovem preteklem, sedanjem ali prihodnjem telesnem ali duševnem zdravstvenem stanju. [...]

[...]

- (51) Posebno varstvo si zaslužijo osebni podatki, ki so po svoji naravi posebej občutljivi z vidika temeljnih pravic in svoboščin, saj bi lahko okoliščine njihove obdelave resno ogrozile temeljne pravice in svoboščine. [...] Takšni osebni podatki se ne bi smeli obdelovati, razen če je obdelava dovoljena v posebnih primerih iz te uredbe, pri čemer je treba upoštevati, da se lahko v pravu držav članic opredelijo posebne določbe o varstvu podatkov, s katerimi se prilagodi uporaba pravil iz te uredbe zaradi izpolnjevanja pravne obveznosti ali zaradi izvajanja naloge v javnem interesu ali izvajanja javne oblasti, dodeljene upravljavcu. Poleg posebnih zahtev za takšno obdelavo bi morala veljati splošna načela in druga pravila iz te uredbe, zlasti glede pogojev zakonite obdelave. Izrecno bi morala biti določena odstopanja od splošne prepovedi obdelave takšnih posebnih vrst osebnih podatkov, med drugim kadar posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, da izrecno privolitev, ali glede posebnih potreb, zlasti kadar se obdelava izvaja v okviru zakonitih dejavnosti nekaterih združenj ali ustanov, katerih namen je omogočiti uresničevanje temeljnih svoboščin.

[...]

- (53) Posebne vrste osebnih podatkov, ki potrebujejo višjo zaščito, bi se lahko obdelovale v namene, povezane z zdravjem, le kadar je to potrebno za doseganje teh namenov v korist posameznikov in družbe kot celote, zlasti v okviru upravljanja storitev in sistemov zdravstvenega [...] varstva [...] Zato bi bilo treba v tej uredbi ob upoštevanju posebnih potreb določiti usklajene pogoje za obdelavo posebnih vrst osebnih podatkov v zvezi z zdravjem, zlasti kadar take podatke v določene namene v zvezi z zdravjem obdelujejo osebe, za katere velja pravna obveznost varovanja poklicne skrivnosti. V pravu Unije ali pravu držav članic bi bilo treba določiti posebne in ustrezne ukrepe za zaščito temeljnih pravic in osebnih podatkov posameznikov. Države članice bi morale imeti možnost, da ohranijo ali uvedejo dodatne pogoje, tudi omejitve, glede obdelave genetskih podatkov, biometričnih podatkov ali podatkov o zdravstvenem stanju.

[...]

- (141) Vsak posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, bi moral imeti pravico, da vloži pritožbo pri enem nadzornem organu, zlasti v državi članici svojega običajnega prebivališča, in pravico do učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 47 Listine [Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina)], kadar meni, da so njegove pravice iz te uredbe kršene, ali če nadzorni organ ne obravnava pritožbe, jo v celoti ali deloma zavrže ali zavrne ali ne ukrepa, kadar je tak ukrep potreben za zaščito pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. [...]
- (142) Kadar posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, meni, da so bile kršene njegove pravice iz te uredbe, bi moral imeti pravico, da pooblasti telo, organizacijo ali združenje, ki je nepridobitne narave, ustanovljeno v skladu s pravom države članice, katerega statutarne določeni cilji so v javnem interesu ter je dejavno na področju varstva osebnih podatkov, da v njegovem imenu vloži pritožbo pri nadzornem organu, uveljavlja pravico do pravnega sredstva v imenu posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ali, če je tako določeno v pravu države članice, uveljavlja pravico do odškodnine v imenu posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Država članica lahko zahteva, da mora tako telo, organizacija ali združenje imeti pravico, da neodvisno od pooblastila posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v tej državi članici vloži pritožbo, in pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kadar utemeljeno meni, da so bile pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, kršene zaradi obdelave osebnih podatkov, ki krši to uredbo. To telo, organizacija ali združenje ne sme zahtevati odškodnine v imenu posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, neodvisno od pooblastila posameznika.“

5 Člen 1 te uredbe, naslovljen „Predmet urejanja in cilji“, določa:

- „1. Ta uredba določa pravila o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in pravila o prostem pretoku osebnih podatkov.
2. Ta uredba varuje temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter zlasti njihovo pravico do varstva osebnih podatkov.
3. Prosti pretok osebnih podatkov v Uniji ne sme biti omejen ali prepovedan iz razlogov, povezanih z varstvom posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov.“

6 Člen 4 navedene uredbe določa:

„V tej uredbi:

- (1) ‚osebni podatki‘ pomeni katero koli informacijo v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom (v nadaljnjem besedilu: posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki); določljiv posameznik je tisti, ki ga je mogoče neposredno ali posredno določiti, zlasti z navedbo identifikatorja, kot je ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji, spletni identifikator, ali z navedbo enega ali več dejavnikov, ki so značilni za fizično, fiziološko, genetsko, duševno, gospodarsko, kulturno ali družbeno identiteto tega posameznika;
- (2) ‚obdelava‘ pomeni vsako dejanje ali niz dejanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki ali nizi osebnih podatkov z avtomatiziranimi sredstvi ali brez njih, kot je zbiranje, beleženje, urejanje, strukturiranje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklic, vpogled, uporaba, razkritje s posredovanjem, razširjanje ali drugačno omogočanje dostopa, prilagajanje ali kombiniranje, omejevanje, izbris ali uničenje;

[...]

- (7) ‚upravljavec‘ pomeni fizično ali pravno osebo, javni organ, agencijo ali drugo telo, ki samo ali skupaj z drugimi določa namene in sredstva obdelave; kadar namene in sredstva obdelave določa pravo Unije ali pravo države članice, se lahko upravljavec ali posebna merila za njegovo imenovanje določijo s pravom Unije ali pravom države članice;

[...]

- (15) ‚podatki o zdravstvenem stanju‘ pomeni osebne podatke, ki se nanašajo na telesno ali duševno zdravje posameznika, vključno z zagotavljanjem zdravstvenih storitev, in razkrivajo informacije o njegovem zdravstvenem stanju;

[...]

- (21) ‚nadzorni organ‘ pomeni neodvisen javni organ, ki ga v skladu s členom 51 ustanovi država članica;

[...].“

7 Poglavje II SUVP, naslovljeno „Načela“, vključuje člene od 5 do 11 te uredbe.

8 Člen 5 te uredbe določa načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, medtem ko člen 6 te uredbe določa pogoje za zakonitost take obdelave.

9 Člen 9 Uredbe, naslovljen „Obdelava posebnih vrst osebnih podatkov“, določa:

„1. Prepovedani sta obdelava osebnih podatkov, ki razkrivajo rasno ali etnično poreklo, politično mnenje, versko ali filozofsko prepričanje ali članstvo v sindikatu, in obdelava genskih podatkov, biometričnih podatkov za namene edinstvene identifikacije posameznika, podatkov v zvezi z zdravjem ali podatkov v zvezi s posameznikovim spolnim življenjem ali spolno usmerjenostjo.

2. Odstavek 1 se ne uporablja, če velja eno od naslednjega:

- (a) posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, je dal izrecno privolitev v obdelavo navedenih osebnih podatkov za enega ali več določenih namenov, razen kadar pravo Unije ali pravo države članice določa, da posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ne sme odstopiti od prepovedi iz odstavka 1;

[...]

- (h) obdelava je potrebna za namene preventivne medicine ali medicine dela, oceno delovne sposobnosti [zmožnosti] zaposlenega, zdravstveno diagnozo, zagotovitev zdravstvene ali socialne oskrbe ali zdravljenja ali upravljanje sistemov in storitev zdravstvenega ali socialnega varstva na podlagi prava Unije ali prava države članice ali v skladu s pogodbo z zdravstvenim delavcem ter zanj veljajo pogoji in zaščitni ukrepi iz odstavka 3;

[...].“

- 10 Člen 51 te uredbe, naslovljen „Nadzorni organ“, v odstavku 1 določa:

„Vsaka država članica zagotovi enega ali več neodvisnih javnih organov, ki so pristojni za spremljanje uporabe te uredbe, da se zaščitijo temeljne pravice in svoboščine posameznikov v zvezi z obdelavo ter olajša prost pretok osebnih podatkov v Uniji (v nadaljnjem besedilu: nadzorni organ).“

- 11 Poglavje VIII SUVP, naslovljeno „Pravna sredstva, odgovornost in kazni“, zajema člene od 77 do 84 te uredbe.

- 12 Člen 77 te uredbe, naslovljen „Pravica do vložitve pritožbe pri nadzornem organu“, v odstavku 1 določa:

„Brez poseganja v katero koli drugo upravno ali pravno sredstvo ima vsak posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, pravico, da vloži pritožbo pri nadzornem organu, zlasti v državi članici, v kateri ima običajno prebivališče, v kateri je njegov kraj dela ali v kateri je domnevno prišlo do kršitve, če meni, da obdelava osebnih podatkov v zvezi z njim krši to uredbo.“

- 13 Člen 78 navedene uredbe, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva zoper nadzorni organ“, v odstavku 1 določa:

„Brez poseganja v katero koli drugo upravno ali izvensodno sredstvo ima vsaka fizična ali pravna oseba pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper pravno zavezujočo odločitev nadzornega organa v zvezi z njo.“

- 14 Člen 79 iste uredbe, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva zoper upravljavca ali obdelovalca“, v odstavku 1 določa:

„Brez poseganja v katero koli razpoložljivo upravno ali izvensodno sredstvo, vključno s pravico do vložitve pritožbe pri nadzornem organu na podlagi člena 77, ima vsak posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kadar meni, da so bile njegove pravice iz te uredbe kršene zaradi obdelave njegovih osebnih podatkov, ki ni bila v skladu s to uredbo.“

- 15 Člen 80 SUVP, naslovljen „Zastopanje posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki“, določa:

„1. Posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ima pravico, da pooblasti neprofitno telo, organizacijo ali združenje, ki je ustrezno ustanovljeno v skladu s pravom države članice, in katerega statutarne določeni cilji so v javnem interesu ter je dejavno na področju varstva pravic in svoboščin posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, kar zadeva varstvo njihovih osebnih podatkov, da vloži pritožbo v njegovem imenu in da v njegovem imenu uveljavlja pravice iz členov 77, 78 in 79 ter da v njegovem imenu uveljavlja pravico do odškodnine iz člena 82, kadar tako določa pravo države članice.

2. Države članice lahko določijo, da ima katero koli telo, organizacija ali združenje iz odstavka 1 tega člena neodvisno od pooblastila posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v tej državi članici pravico, da vloži pritožbo pri nadzornem organu, ki je pristojen na podlagi člena 77, in da uveljavlja pravice iz členov 78 in 79, če meni, da so pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, iz te uredbe kršene zaradi obdelave.“

- 16 Člen 82 te uredbe, naslovljen „Pravica do odškodnine in odgovornost“, v odstavku 1 določa:

„Vsak posameznik, ki je utrpel premoženjsko ali nepremoženjsko škodo kot posledico kršitve te uredbe, ima pravico, da od upravljavca ali obdelovalca dobi odškodnino za nastalo škodo.“

- 17 Člen 83 navedene uredbe, naslovljen „Splošni pogoji za naložitev upravnih glob“, v odstavku 1 določa:

„Vsak nadzorni organ zagotovi, da so upravne globe, naložene na podlagi tega člena, v zvezi s kršitvami te uredbe iz odstavkov 4, 5 in 6, v vsakem posameznem primeru učinkovite, sorazmerne in odvračilne.“

- 18 Člen 84 iste uredbe, naslovljen „Kazni“, v odstavku 1 določa:

„Države članice določijo pravila o drugih kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe, zlasti za kršitve, za katere se ne uporabljajo upravne globe v skladu s členom 83, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.“

- 19 Člen 94 SUVP v odstavku 1 določa:

„Direktiva [95/46] se razveljavi z učinkom od 25. maja 2018.“

- 20 Člen 99 te uredbe določa:

„1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

2. Uporablja se od 25. maja 2018.“

Nemško pravo

Zakon o preprečevanju nelojalne konkurence

- 21 Člen 3 Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zakon o preprečevanju nelojalne konkurence) z dne 3. julija 2004 (BGBl. 2004 I, str. 1414) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: UWG), naslovljen „Prepoved nepoštenih poslovnih ravnanj“, v odstavku 1 določa:
- „Nepoštene poslovne prakse so prepovedane.“
- 22 Člen 3a UWG, naslovljen „Kršitev prava“, določa:
- „Nelojalno ravna, kdor krši zakonsko določbo, s katero se med drugim v interesu udeležencev na trgu ureja ravnanje na trgu, če lahko ta kršitev občutno poseže v interese potrošnikov, drugih udeležencev na trgu ali konkurentov.“
- 23 Člen 8 UWG, naslovljen „Odprava in opustitev“, določa:
- „1. Zoper vsakogar, čigar poslovno ravnanje je v nasprotju s členom 3 ali 7, je mogoče vložiti tožbo za odpravo ali v primeru ponovitvene nevarnosti opustitveno tožbo.
- [...]
3. Tožbi iz odstavka 1 lahko vložijo:
- (1) vsi konkurenti, ki v nezanemarljivem obsegu in redno prodajajo blago ali storitve ali povprašujejo po njih,
- [...].“

Zakon o zdravilih

- 24 Promet z zdravili ureja Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (zakon o prometu z zdravili) z dne 24. avgusta 1976 (BGBl. 1976 I, str. 2444) v različici, objavljeni 12. decembra 2005 (BGBl. 2005 I, str. 3394), kakor se je uporabljala za dejansko stanje v postopku v glavni stvari, in razlikuje med zdravili, ki se prodajajo v lekarni, in zdravili, ki se prodajajo na zdravniški recept, pri čemer so ta zadnja predmet člena 48, naslovljenega „Obvezna izdaja na recept“.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 25 Oseba ND, ki vodi lekarno pod firmo „Lindenapotheke“, od leta 2017 na spletni platformi „Amazon-Marketplace“ (v nadaljevanju: Amazon) trži zdravila, ki se sicer prodajajo samo v lekarnah. Stranke osebe ND morajo pri spletnem naročilu posredovati informacije, kot so njihovo ime, naslov za dostavo in informacije, potrebne za določitev teh zdravil.

- 26 Oseba DR, ki prav tako vodi lekarno, je pri Landgericht Dessau-Roßlau (deželno sodišče v Dessau-Roßlauu, Nemčija) vložila tožbo, s katero je predlagala, naj se osebi ND odredi, da preneha s trženjem zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah, na Amazonu, dokler se ne zagotovi, da lahko stranka predhodno privoli v obdelavo podatkov v zvezi z zdravjem, ali pa se ji naloži denarna kazen.
- 27 V utemeljitev svoje tožbe je oseba DR trdila, da je bilo trženje zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah, na Amazonu nepošteno zaradi kršitve zakonske zahteve v zvezi s pridobitvijo privolitve stranke, ki jo zahteva zakonodaja o varstvu osebnih podatkov.
- 28 Landgericht Dessau-Roßlau (deželno sodišče v Dessau-Roßlauu) je z odločbo z dne 28. marca 2018 ugodilo tožbi.
- 29 Oseba ND je zoper to odločbo vložila pritožbo pri Oberlandesgericht Naumburg (višje deželno sodišče v Naumburgu, Nemčija), ki jo je z odločbo z dne 7. novembra 2019 zavrnilo.
- 30 Pritožbeno sodišče je menilo, da je trženje zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah, na Amazonu nepoštena praksa in zato nezakonita v skladu s členom 3(1) UWG. Tako trženje zdravil naj bi namreč pripeljalo do obdelave podatkov v zvezi z zdravjem, ki naj bi bila prepovedana v skladu s členom 9(1) SUVP, če stranke, ki kupijo zdravila, ne podajo izrecne privolitve v skladu s členom 9(2)(a) te uredbe. Pravila, določena z navedeno uredbo, naj bi bila zakonski predpis, namenjen urejanju ravnanja na trgu v smislu člena 3a UWG. Poleg tega naj bi bila oseba DR v skladu s členom 8(3), točka 1, UWG kot konkurent upravičena, da se pred civilnimi sodišči v opustitveni tožbi sklicuje na kršitev teh pravil s strani osebe ND.
- 31 Oseba ND je vložila revizijo pri Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija), predložitvenem sodišču.
- 32 Predložitveno sodišče poudarja, da je izid spora odvisen od razlage določb poglavja VIII SUVP in člena 9(1) te uredbe ter člena 8(1) Direktive 95/46.
- 33 Predložitveno sodišče se na prvem mestu sprašuje, ali lahko države članice po razveljavitvi Direktive 95/46 z učinkom od 25. maja 2018, ko je začela veljati SUVP, v nacionalnem pravu še vedno določijo, da lahko konkurenti podjetja, kot so tisti iz člena 8(3), točka 1, UWG, s tožbo pred civilnimi sodišči predlagajo prenehanje kršitev določb SUVP, ki jih je storilo to podjetje, na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks.
- 34 Predložitveno sodišče poudarja, da se na to vprašanje na nacionalni ravni odgovarja različno. Takega odgovora naj namreč ne bi bilo mogoče nedvoumno izpeljati iz besedila določb poglavja VIII SUVP, iz splošne sistematike teh določb, prav tako pa ne iz cilja, ki se uresničuje s to uredbo.
- 35 Tako predložitveno sodišče glede besedila določb poglavja VIII SUVP najprej poudari, da te določbe resda nikjer ne omenjajo možnosti, da bi konkurenti podjetja proti njemu vložili tožbo, zlasti kadar kršitev zakonodaje o varstvu podatkov pomeni nepošteno poslovno prakso. Vendar naj te določbe hkrati formalno ne bi izključevale te možnosti.
- 36 Dalje, v zvezi s splošno sistematiko določb poglavja VIII SUVP, predložitveno sodišče na eni strani poudarja, da je namen te uredbe, kot je ugotovilo Sodišče v sodbi z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland (C-319/20, EU:C:2022:322, točka 57), zagotoviti harmonizacijo nacionalnih

zakonodaj o varstvu osebnih podatkov, ki je načeloma popolna. Vendar bi po drugi strani dejstvo, da vsak od členov 77(1), 78(1) in (2) ter 79(1) SUVP vsebuje izraz „[b]rez poseganja v katero koli drugo [...] sredstvo“, lahko preprečilo ugotovitev, da je bil nadzor nad izvajanjem zakonodaje izčrpno urejen.

- 37 Nazadnje, v zvezi s ciljem harmonizacije in zlasti poenotenja ravni nadzora izvajanja zakonodaje v Uniji, ki se uresničuje z SUVP, predložitveno sodišče na eni strani poudarja, da bi lahko bila okoliščina, da imajo konkurenti lahko procesno upravičenje na podlagi konkurenčnega prava in tako dosežejo uporabo določb zakonodaje o varstvu podatkov poleg instrumentov, ki jih predvideva SUVP, v nasprotju s tem ciljem. Poleg tega naj ne bi bilo gotovo, da sistem nadzora nad izvajanjem, predviden v omenjeni uredbi, vsebuje pravno praznino, ki bi jo bilo treba zapolniti z možnostjo, priznано konkurentom, da imajo procesno upravičenje na podlagi konkurenčnega prava. Podobno bi konkurenca na področju nadzora nad izvajanjem zakonodaje o varstvu podatkov med nadzornimi organi na eni strani in civilnimi sodišči na drugi strani pomenila tveganje, da bi se poseglo v pristojnosti nadzornih organov in da bi prišlo do razlik v Uniji pri nadzoru nad izvajanjem zakonodaje o varstvu podatkov.
- 38 Po mnenju predložitvenega sodišča pa bi po drugi strani dovoliti konkurentom, da začnejo postopek na podlagi konkurenčnega prava, lahko pomenilo dodatno možnost nadzora nad izvajanjem zakonodaje, kar bi bilo zaželeno na podlagi načela učinkovitosti (*effet utile*), da bi se zagotovila čim višja raven varstva osebnih podatkov v skladu z uvodno izjavo 10 SUVP.
- 39 Predložitveno sodišče navaja, da to vprašanje v sodni praksi Sodišča ni bilo pojasnjeno in da je Sodišče zlasti v sodbi z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland (C-319/20, EU:C:2022:322), izrecno pustilo odprto vprašanje procesnega upravičenja konkurenta.
- 40 Na drugem mestu se predložitveno sodišče sprašuje, ali podatki, ki jih morajo stranke ob naročilu zdravil vnesti v spletno prodajno platformo, kot so njihovo ime, naslov za dostavo in informacije, potrebne za določitev naročenih zdravil, pomenijo „podatke v zvezi z zdravjem“ v smislu člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP.
- 41 Po mnenju tega sodišča odgovor na to vprašanje ni očiten, kadar za naročena zdravila ni potreben zdravniški recept. V takem primeru naj namreč ne bi bilo izključeno, da ta zdravila ne bi bila namenjena samim strankam, temveč tretjim osebam, ki jih ne bi bilo mogoče identificirati.
- 42 Predložitveno sodišče poudarja, da besedilo teh določb in besedilo člena 4, točka 15, SUVP v povezavi z uvodno izjavo 35 te uredbe ne omogočata odgovora na to vprašanje.
- 43 Vendar naj bi Sodišče v točki 125 sodbe z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601), razsodilo, da je treba pojem „posebne vrste osebnih podatkov“ iz člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP razlagati široko glede na cilj te uredbe, ki je zagotoviti visoko raven varstva temeljnih svoboščin in pravic posameznikov, zlasti njihove zasebnosti, pri obdelavi osebnih podatkov v zvezi z njimi. Če bi sprejeli tako široko razlago tega pojma, bi bilo mogoče sklepati, da te informacije pomenijo podatke v zvezi z zdravjem, kadar ni gotovo, ampak le verjetno, da so stranke, ki naročajo zdravila, osebe, ki so jim namenjena.

- 44 Predložitveno sodišče poudarja, da pravica do prenehanja, na katero se sklicuje oseba DR, predpostavlja, da je bilo sporno ravnanje osebe ND nezakonito tako v času tega ravnanja kot tudi v času obravnave v postopku revizije in da je prvega od teh dveh še vedno urejal člen 8(1) Direktive 95/46, medtem ko drugi zdaj spada na področje uporabe člena 9(1) SUVP.
- 45 V teh okoliščinah je Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali določbe iz poglavja VIII [SUVP] nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki – poleg pooblastil za poseganje, ki jih priznava nadzornim organom, pristojnim za spremljanje in izvajanje Uredbe, in možnosti pravnega varstva, ki jih priznava posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki – konkurentom priznava pravico, da zaradi kršitev [te uredbe] na podlagi prepovedi izvajanja nepoštenih poslovnih praks proti kršitelju vložijo tožbo pred civilnimi sodišči?
2. Ali so podatki, ki jih morajo stranke lekarnarja, ki nastopa kot prodajalec v spletni trgovini, v tej trgovini vnesti pri naročanju zdravil, ki se sicer prodajajo samo v lekarni, zanje pa ni potreben recept (ime stranke, naslov za dostavo in informacije, potrebne za določitev naročenega zdravila, ki se lahko izdaja v lekarni), podatki o zdravstvenem stanju v smislu člena 9(1) [SUVP] in podatki v zvezi z zdravjem v smislu člena 8(1) Direktive [95/46]?”

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 46 S prvim vprašanjem želi predložitveno sodišče izvedeti, ali je treba določbe poglavja VIII SUVP razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki – poleg pooblastil za poseganje, ki jih priznava nadzornim organom, pristojnim za spremljanje in izvajanje te uredbe, in možnosti pravnega varstva, ki jih priznava posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki – konkurentom domnevnega kršitelja varstva osebnih podatkov priznava pravico, da zaradi kršitev navedene uredbe na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks proti kršitelju vložijo tožbo pred civilnimi sodišči.
- 47 Najprej je treba spomniti, da poglavje VIII SUVP med drugim ureja pravna sredstva, ki omogočajo varstvo pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, kadar so bili osebni podatki, ki se nanj nanašajo, obdelani domnevno v nasprotju z določbami te uredbe. Varstvo teh pravic lahko tako zahteva neposredno posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, na podlagi členov od 77 do 79 te uredbe ali subjekt, ki je s pooblastilom ali brez njega pooblaščen na podlagi člena 80 te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 53).
- 48 Na eni strani namreč člen 77(1) SUVP določa, da ima brez poseganja v katero koli drugo upravno ali pravno sredstvo vsak posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, pravico, da vloži pritožbo pri nadzornem organu. V skladu s členom 78(1) te uredbe ima vsaka fizična ali pravna oseba pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper pravno zavezujočo odločitev nadzornega organa v zvezi z njo brez poseganja v katero koli drugo upravno ali izvensodno sredstvo. Člen 79(1) navedene uredbe vsakemu posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, zagotavlja pravico do učinkovitega pravnega sredstva brez poseganja v katero koli razpoložljivo upravno ali izvensodno sredstvo, vključno s pravico do vložitve pritožbe pri nadzornem organu na podlagi člena 77 iste uredbe.

- 49 Na drugi strani ima posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, v skladu s členom 80(1) SUVVP pravico, da pooblasti neprofitno telo, organizacijo ali združenje, da pod določenimi pogoji vloži pritožbo v njegovem imenu in da v njegovem imenu uveljavlja pravice iz členov od 77 do 79 te uredbe. Poleg tega lahko države članice v skladu s členom 80(2) SUVVP določijo, da ima katero koli telo, organizacija ali združenje, neodvisno od pooblastila posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v zadevni državi članici pravico, da vloži tako pritožbo pri nadzornem organu in da uveljavlja te pravice, če meni, da so pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, iz te uredbe kršene zaradi obdelave osebnih podatkov v zvezi z njim.
- 50 V obravnavani zadevi je iz spisa, ki je na voljo Sodišču, razvidno, da oseba ND, ki vodi lekarno, na Amazonu trži zdravila, ki se sicer lahko prodajajo samo v lekarnah, in da morajo stranke pri spletnem naročilu teh zdravil vnesti podatke, kot so njihovo ime, naslov za dostavo in informacije, potrebne za določitev teh zdravil. Vendar tožbe v postopku v glavni stvari na civilno sodišče niso vložile te stranke, ki so posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, v smislu člena 4(1) SUVVP, na podlagi člena 79 te uredbe, niti telo, organizacija ali združenje, ki je pooblaščen na podlagi člena 80 te uredbe, ne glede na to, ali ima pooblastilo od posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v ta namen ali ga nima, temveč konkurent tega farmacevta na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks zaradi kršitev določb SUVVP, ki naj bi jih storil ta farmacevt.
- 51 V zadevi v glavni stvari se torej postavlja vprašanje, ali SUVVP nasprotuje temu, da bi bil konkurent, kot je oseba DR, ki ni posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, v smislu člena 4, točka 1, te uredbe, upravičen vložiti tako tožbo pred nacionalnimi civilnimi sodišči.
- 52 V zvezi s tem je treba spomniti, da je treba za razlago določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi kontekst in cilje, ki se uresničujejo z ureditvijo, katere del je (sodba z dne 12. januarja 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, točka 32).
- 53 Kar zadeva besedilo določb poglavja VIII SUVVP, je treba ugotoviti, da nobena od njih ne izključuje izrecno možnosti konkurenta podjetja, da zoper to podjetje na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks vloži tožbo pred civilnim sodiščem zaradi domnevne kršitve obveznosti iz te uredbe s strani tega podjetja. Nasprotno, iz členov 77(1), 78(1) in 79(1) SUVVP, navedenih v točki 48 te sodbe, izhaja, da je treba pravico do vložitve pritožbe pri nadzornem organu in pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper tak organ in zoper upravljavca ali obdelovalca iz teh določb razumeti „brez poseganja“ v katero koli drugo upravno, sodno ali izvensodno sredstvo.
- 54 Kar zadeva kontekst, v katerega je umeščeno poglavje VIII SUVVP, je treba poudariti, da je v poglavju II te uredbe vrsta materialnih določb, ki se med drugim nanašajo na načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov iz člena 5 te uredbe in na pogoje za zakonitost obdelave iz člena 6 te uredbe, katerih namen je zagotoviti popolno spoštovanje zlasti temeljne pravice do varstva osebnih podatkov posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, zagotovljene s členom 16(1) PDEU in členom 8 Listine. Ker v poglavju VIII SUVVP ni določb, ki bi predvidevale možnost, da lahko konkurenti podjetja, ki je domnevno kršilo te materialne določbe, vložijo tožbo za prenehanje te kršitve, je tako mogoče pojasniti z dejstvom, da so, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 80 svojih sklepnih predlogov, naslovniki varstva osebnih podatkov, ki ga zagotavlja ta uredba, le posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, in ne ti konkurenti.

- 55 Čeprav kršitev navedenih materialnih določb lahko sicer prizadene predvsem posameznike, na katere se nanašajo zadevni podatki, pa je verjetno, da lahko prizadene tudi tretje osebe, kar je ponazorjeno z dejstvom, da člen 82(1) SUVP določa pravico do odškodnine za „posameznik[a], ki je utrpel premoženjsko ali nepremoženjsko škodo kot posledico kršitve te uredbe“. Sodišče je tudi že imelo priložnost ugotoviti, da lahko kršitev pravila o varstvu osebnih podatkov hkrati povzroči kršitev pravil o varstvu potrošnikov ali nepoštenih poslovnih praksah (sodba z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 78) in pomeni pomemben indic za presojo obstoja zlorabe prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 4. julija 2023, Meta Platforms in drugi (Splošni pogoji uporabe družbenega omrežja), C-252/21, EU:C:2023:537, točki 47 in 62).
- 56 V tem okviru je treba spomniti, da sta dostop do osebnih podatkov in njihova uporaba v digitalnem gospodarstvu zelo pomembna. Dostop do osebnih podatkov in možnost obdelave teh podatkov sta namreč postala pomemben parameter konkurence med podjetji v digitalnem gospodarstvu. Zato se, da bi se upoštevala realnost tega gospodarskega razvoja in zagotovila poštena konkurenca, lahko izkaže, da je nujno upoštevati pravila o varstvu osebnih podatkov v okviru uporabe konkurenčnega prava in pravil o nepoštenih poslovnih praksah (glej v tem smislu sodbo z dne 4. julija 2023, Meta Platforms in drugi (Splošni pogoji uporabe družbenega omrežja), C-252/21, EU:C:2023:537, točki 50 in 51).
- 57 Poleg tega, čeprav iz člena 1(1) SUVP v povezavi zlasti z njenima uvodnima izjavama 9 in 13 izhaja, da je namen te uredbe zagotoviti harmonizacijo nacionalnih zakonodaj o varstvu osebnih podatkov, ki je načeloma popolna, pa ostaja dejstvo, da več določb navedene uredbe državam članicam daje izrecno možnost, da določijo dodatna, strožja ali odstopajoča nacionalna pravila, ki jim puščajo polje proste presoje glede načina, kako se te določbe lahko izvajajo („pomensko odprte določbe“) (sodba z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 57).
- 58 Sodišče je že razsodilo, da to velja za člen 80(2) SUVP, ki državam članicam pušča diskrecijsko pravico v zvezi z njegovim izvajanjem in ki ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki združenju za varstvo interesov potrošnikov omogoča, da ob neobstoju pooblastila, ki mu je bilo podeljeno za to, in ne glede na kršitev konkretnih pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, proti domnevemu kršitelju varstva osebnih podatkov sproži postopek pred sodiščem, ob zatrjevanju, med drugim, kršitve prepovedi nepoštenih poslovnih praks, če zadevna obdelava podatkov lahko vpliva na pravice, ki jih imajo določeni ali določljivi posamezniki na podlagi te uredbe (sodba z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točki 59 in 83).
- 59 Res je, da v določbah poglavja VIII SUVP ni posebej take pomensko odprte določbe, ki bi državam članicam izrecno dopuščala, da predvidijo možnost, da konkurent podjetja, ki domnevno krši materialne določbe te uredbe, vloži tožbo za prenehanje te kršitve.
- 60 Vendar iz besedila in konteksta določb tega poglavja VIII, omenjenih v točkah od 53 do 58 te sodbe, izhaja, da namen zakonodajalca Unije pri sprejetju te uredbe ni bila izčrpna harmonizacija pravnih sredstev, ki so na voljo v primeru kršitev določb SUVP, in zlasti ni želel izključiti take možnosti pravnih sredstev za konkurenta domnevnega kršitelja varstva osebnih podatkov na podlagi nacionalnega prava v zvezi s prepovedjo nepoštenih poslovnih praks.

- 61 To razlago potrjujejo cilji, ki jim sledi SUVP, katere namen je, kot izhaja zlasti iz njene uvodne izjave 10, da zagotavlja dosledno in visoko raven varstva posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in odstrani ovire za pretok teh podatkov v Uniji. V uvodni izjavi 11 te uredbe je poleg tega navedeno, da je za učinkovito varstvo teh podatkov treba okrepiti pravice posameznikov, na katere se nanašajo podatki, ter obveznosti tistih, ki obdelujejo osebne podatke in določajo obdelavo osebnih podatkov, pa tudi enakovredna pooblastila za spremljanje in zagotavljanje skladnosti s pravili varstva osebnih podatkov ter enakovredne sankcije za kršitve v državah članicah. V uvodni izjavi 13 navedene uredbe je pojasnjeno, da je zato, da se zagotovi skladna raven varstva posameznikov v vsej Uniji in prepreči, da bi razlike ovirale prosti pretok osebnih podatkov na notranjem trgu, potrebna uredba, ki bo gospodarskim subjektom zagotovila pravno varnost in preglednost, posameznikom v vseh državah članicah zagotovila enako raven pravno izvršljivih pravic ter obveznosti in odgovornosti upravljavcev in obdelovalcev, zagotovila dosledno spremljanje obdelave osebnih podatkov in enakovredne sankcije v vseh državah članicah.
- 62 Možnost konkurenta podjetja, da na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks vloži tožbo pred civilnimi sodišči, da bi dosegel prenehanje kršitve materialnih določb SUVP, ki naj bi jo storilo to podjetje, ne le da ne ogroža teh ciljev, temveč nasprotno, krepi polni učinek teh določb in s tem visoko raven varstva posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, pri obdelavi njihovih osebnih podatkov, kot je določena v tej uredbi.
- 63 Na eni strani namreč opustitvena tožba, ki jo konkurent vloži proti podjetju na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks zaradi zatrevane kršitve materialnih določb SUVP, nikakor ne posega v sistem pravnih sredstev, določen v poglavju VIII te uredbe, niti v cilj, da se zagotovi skladna raven varstva posameznikov v vsej Uniji in se prepreči, da bi razlike ovirale prosti pretok osebnih podatkov na notranjem trgu.
- 64 Res je, da taka tožba sicer lahko temelji, čeprav posredno, na kršitvi istih določb SUVP, kot so tiste, na katerih bi lahko temeljila pritožba ali tožba, ki jo vložijo posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, na podlagi členov od 77 do 79 te uredbe oziroma telo, organizacija ali združenje v smislu člena 80 navedene uredbe.
- 65 Vendar, prvič, drugače od členov od 77 do 80 SUVP cilj opustitvene tožbe, ki jo vloži konkurent, kot take ni varstvo temeljnih svoboščin in pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, pri obdelavi njihovih osebnih podatkov, temveč je njen namen zagotoviti lojalno konkurenco, zlasti v interesu tega konkurenta.
- 66 Drugič, možnost konkurenta, da vloži tako tožbo pri civilnih sodiščih na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks, je dodana pravnim sredstvom, uvedenim s členi od 77 do 79 SUVP, ki so v celoti ohranjena in jih lahko vedno uveljavljajo posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, in po potrebi telesa, organizacije ali združenja v smislu člena 80 te uredbe.
- 67 Natančneje, kot je poudarila nemška vlada, soobstoj pravnih sredstev, ki spadajo v pravo o varstvu podatkov in konkurenčno pravo, ne ustvarja tveganja za enotno uporabo SUVP. V tem okviru je treba poudariti, da iz členov od 77 do 80 te uredbe izhaja, da ta uredba ne določa prednostne ali izključne pristojnosti niti nobenega pravila o prednosti presoje, ki jo opravi organ ali sodišča, na katere se nanaša, glede obstoja kršitve pravic, podeljenih s to uredbo (glej v tem smislu sodbo z dne 12. januarja 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, točka 35). Zato dejstvo, da konkurent domnevnega kršitelja varstva osebnih podatkov vloži opustitveno tožbo pred civilnimi sodišči, ne posega v sistem pravnih sredstev, kot

je določen v poglavju VIII SUVP. Poleg tega je, kot je ugotovila ta vlada, enotna razlaga materialnih določb te uredbe, ki jih za isto kršitev lahko uporabijo nadzorni organ in sodišča, ki odločajo na podlagi členov od 77 do 80 te uredbe, na eni strani ter sodišča, ki odločajo o tožbi takega konkurenta na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks, na drugi strani, zagotovljena s postopkom predhodnega odločanja iz člena 267 PDEU.

- 68 Tretjič, kot je v bistvu poudaril generalni pravobranilec v točki 104 sklepnih predlogov, možnost, da se lahko poleg posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, na materialne določbe SUVP sklicujejo še druge osebe ter telesa, organizacije in združenja v smislu člena 80 te uredbe, ne posega v uresničevanje cilja zagotavljanja skladne ravni varstva teh posameznikov po vsej Uniji in preprečevanja, da bi razlike ovirale prosti pretok osebnih podatkov na notranjem trgu. Tudi če države članice ne bi predvidele take možnosti, to namreč ne bi vodilo v razdrobljenost izvajanja varstva podatkov v Uniji, saj materialne določbe SUVP veljajo enako za vse upravljavce v smislu člena 4, točka 7, te uredbe, njihovo upoštevanje pa je zagotovljeno s pravnimi sredstvi, določenimi v navedeni uredbi.
- 69 Na drugi strani je treba v zvezi s ciljem zagotavljanja učinkovitega varstva posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov in polnim učinkom materialnih določb SUVP ugotoviti, da čeprav opustitvena tožba, ki jo vloži konkurent domnevnega kršitelja varstva osebnih podatkov, ni namenjena temu cilju, kot je bilo poudarjeno v točki 65 te sodbe, temveč zagotavljanju lojalne konkurence, ostaja dejstvo, da nesporno prispeva k spoštovanju teh določb ter torej h krepitvi pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, in k zagotavljanju visoke ravni varstva (glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 74).
- 70 Poleg tega se lahko taka opustitvena tožba konkurenta – tako kot tožba združenj za varstvo interesov potrošnikov – izkaže za posebej učinkovito za zagotovitev takega varstva, saj lahko prepreči številne kršitve pravic posameznikov, na katere se nanaša obdelava njihovih osebnih podatkov (glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 75).
- 71 Iz tega izhaja, da je razlaga, sprejeta v točki 60 te sodbe, v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz člena 16(1) PDEU in člena 8 Listine, ter torej s ciljem, ki mu sledi SUVP, in sicer zagotoviti učinkovito varstvo temeljnih pravic in svoboščin posameznikov ter zlasti zagotoviti visoko raven varstva pravice vsakogar do varstva osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj (glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland, C-319/20, EU:C:2022:322, točka 73).
- 72 V obravnavanem primeru mora predložitveno sodišče preveriti, ali domnevna kršitev materialnih določb SUVP iz postopka v glavni stvari, če bi bila ugotovljena, pomeni tudi kršitev prepovedi nepoštenih poslovnih praks, kot je določena v upošteveni nacionalni zakonodaji.
- 73 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba določbe poglavja VIII SUVP razlagati tako, da ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki – poleg pooblastil za poseganje, ki jih priznava nadzornim organom, pristojnim za spremljanje in izvajanje te uredbe, in možnosti pravnega varstva, ki jih priznava posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki – konkurentom domnevnega kršitelja varstva osebnih podatkov priznava pravico, da zaradi kršitev navedene uredbe na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks proti kršitelju vložijo tožbo pred civilnimi sodišči.

Drugo vprašanje

- 74 Z drugim vprašanjem želi predložitveno sodišče v bistvu izvedeti, ali je treba člen 8(1) Direktive 95/46 in člen 9(1) SUVP razlagati tako, da če vodja lekarne prek spletne platforme trži zdravila, ki se sicer lahko prodajajo samo v lekarnah, informacije, ki jih stranke te vodje vnesejo pri spletnem naročanju zdravil, kot so njihovo ime, naslov za dostavo in podatki, potrebni za določitev zdravil, pomenijo podatke v zvezi z zdravjem v smislu teh določb, tudi če se ta zdravila prodajajo brez zdravniškega recepta.
- 75 Člen 8(1) Direktive 95/46 in člen 9(1) SUVP, ki imata podoben pomen za namene razlage, ki jo mora podati Sodišče (sodba z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, točki 58 in 117), in ki se, kot izhaja iz naslova teh členov, nanašata na obdelavo „posebnih vrst“ osebnih podatkov, določata načelo prepovedi take obdelave. Kot je namreč izrecno navedeno v uvodni izjavi 51 te uredbe, si posebno varstvo zaslužijo osebni podatki, ki so po svoji naravi posebej občutljivi z vidika temeljnih pravic in svoboščin, saj bi lahko okoliščine njihove obdelave resno ogrozile temeljne pravice in svoboščine.
- 76 Med posebnimi vrstami osebnih podatkov, katerih seznam je v členu 8(1) Direktive 95/46 in členu 9(1) SUVP, so tudi podatki v zvezi z zdravjem. V skladu s členom 4, točka 15, te uredbe v povezavi z uvodno izjavo 35 navedene uredbe ti zajemajo vse osebne podatke, ki razkrivajo podatke o preteklem, sedanjem ali prihodnjem telesnem ali duševnem zdravstvenem stanju posameznika, vključno s podatki v zvezi z zagotavljanjem zdravstvenih storitev tej osebi.
- 77 Poleg tega iz člena 4, točka 1, SUVP izhaja, da pojem „osebni podatki“ pomeni katero koli informacijo v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom in da je, da bi se posameznika opredelilo kot določljivega, dovolj, da je zadevno osebo mogoče neposredno ali posredno določiti, zlasti z navedbo identifikatorja, kot je ime, identifikacijska številka, podatki o lokaciji, spletni identifikator, ali z navedbo enega ali več dejavnikov, ki so značilni za fizično, fiziološko, genetsko, duševno, gospodarsko, kulturno ali družbeno identiteto tega posameznika.
- 78 Kadar torej podatki o nakupih zdravil omogočajo sklepanje o zdravstvenem stanju določene ali določljive osebe, jih je treba šteti za podatke o zdravstvenem stanju v smislu člena 4, točka 15, SUVP.
- 79 V obravnavani zadevi je iz spisa, ki je na voljo Sodišču, razvidno, da stranke osebe ND pri spletnem naročanju zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah, na Amazonu, vnašajo informacije, kot so njihovo ime, naslov za dostavo in informacije, potrebne za določitev teh zdravil. Take informacije so zagotovo „osebni podatki“, saj se nanašajo na določene ali določljive fizične osebe.
- 80 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, ali ti podatki lahko razkrijejo informacije o zdravstvenem stanju teh oseb v smislu člena 4, točka 15, SUVP in so zato podatki v zvezi z zdravjem v smislu člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) navedene uredbe.
- 81 V zvezi s tem je Sodišče že razsodilo, da je treba glede na cilj Direktive 95/46 in SUVP, ki je zagotoviti visoko raven varstva temeljnih svoboščin in pravic posameznikov, zlasti njihove zasebnosti, pri obdelavi osebnih podatkov v zvezi z njimi, pojem „podatki v zvezi z zdravjem“ iz člena 9(1) te uredbe, ki ustreza pojmu „podatki v zvezi z zdravjem“ iz člena 8(1) te direktive, razlagati široko (glej v tem smislu sodbi z dne 6. novembra 2003, Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, točka 50, in z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, točka 125).

- 82 Natančneje, teh določb ni mogoče razlagati tako, da je obdelava osebnih podatkov, ki lahko posredno razkrijejo občutljive informacije v zvezi s posameznikom, izvzeta iz ureditve okrepljenega varstva, ki ga določajo navedene določbe, razen če odvzema polni učinek tej ureditvi in varstvu temeljnih pravic in svoboščin posameznikov, ki naj bi ga zagotavljala (sodba z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, točka 127).
- 83 Zato je za opredelitev osebnih podatkov kot podatkov v zvezi z zdravjem v smislu člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP dovolj, da so taki, da lahko prek miselne operacije primerjanja ali sklepanja razkrijejo informacije o zdravstvenem stanju posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki (glej v tem smislu sodbo z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, točka 123).
- 84 Podatki, ki jih stranka vnese na spletno platformo ob naročanju zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah, lahko prek miselne operacije primerjanja ali sklepanja razkrijejo informacije o zdravstvenem stanju posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v smislu člena 4, točka 1, SUVP, saj to naročilo pomeni vzpostavitev povezave med zdravilom, njegovimi terapevtskimi indikacijami ali uporabami zdravila, in fizično osebo, ki je določena ali jo je mogoče določiti na podlagi informacij, kot so ime te osebe ali naslov za dostavo.
- 85 Predložitveno sodišče pa se sprašuje, ali je dejstvo, da za prodajo naročenih zdravil ni potreben zdravniški recept, pomembno v delu, v katerem bi lahko bila ta zdravila v tem primeru namenjena tretjim osebam, in ne stranki, ki odda naročilo.
- 86 V zvezi s tem je treba poudariti, da je treba za namene uporabe člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP v primeru obdelave osebnih podatkov, ki jo izvaja vodja lekarne v okviru dejavnosti, ki jo opravlja prek spletne platforme, preveriti, ali ti podatki omogočajo razkritje informacij, ki spadajo v eno od vrst podatkov iz teh določb, ne glede na to, ali se te informacije nanašajo na uporabnika te platforme ali na katerega koli drugega posameznika. Če je odgovor pritrdilen, je taka obdelava osebnih podatkov torej prepovedana, razen v primeru odstopanj, določenih v odstavku 2 teh določb (glej v tem smislu sodbo z dne 4. julija 2023, Meta Platforms in drugi (Splošni pogoji uporabe družbenega omrežja), C-252/21, EU:C:2023:537, točka 68).
- 87 Ta načelna prepoved ni odvisna od tega, ali so informacije, razkrite z zadevno obdelavo, točne ali ne, in od tega, ali ta vodja deluje z namenom pridobitve informacij, ki spadajo v eno od posebnih vrst podatkov iz člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP. Ob upoštevanju velikih tveganj za temeljne svoboščine in pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ki jih povzroča vsaka obdelava osebnih podatkov, ki spadajo v te kategorije, je namreč cilj teh določb to obdelavo prepovedati ne glede na njen prikazani namen in točnost zadevnih informacij (glej v tem smislu sodbo z dne 4. julija 2023, Meta Platforms in drugi (Splošni pogoji uporabe družbenega omrežja), C-252/21, EU:C:2023:537, točki 69 in 70).
- 88 Iz tega sledi, da če uporabnik spletne platforme ob naročilu zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah in za katera ni potreben zdravniški recept, posreduje osebne podatke, je treba obdelavo teh podatkov s strani vodje lekarne, ki ta zdravila prodaja prek te spletne platforme, šteti za obdelavo, ki se nanaša na podatke v zvezi z zdravjem v smislu člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP, glede na to, da lahko ta obdelava razkrije informacije o zdravstvenem stanju fizične osebe, ne glede na to, ali se te informacije nanašajo na tega uporabnika ali na katero koli drugo osebo, za katero ta izvede naročilo (glej v tem smislu sodbo z dne 4. julija 2023, Meta Platforms in drugi (Splošni pogoji uporabe družbenega omrežja), C-252/21, EU:C:2023:537, točka 73).

- 89 Razlaga teh določb, ki bi pripeljala do razlikovanja glede na vrsto zadevnih zdravil in glede na to, ali je za njihovo prodajo potreben zdravniški recept, namreč ne bi bila v skladu s ciljem visoke ravni varstva, na katero je opozorjeno v točki 81 te sodbe. Taka razlaga bi bila poleg tega v nasprotju z namenom člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP, ki je zagotoviti povečano varstvo v zvezi s takimi obdelavami, ki lahko zaradi posebne občutljivosti zadevnih podatkov pomenijo, kot izhaja zlasti iz uvodne izjave 51 SUVP, posebno hud poseg v temeljni pravici do spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov, zagotovljeni s členoma 7 in 8 Listine (sodba z dne 1. avgusta 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, točka 126 in navedena sodna praksa).
- 90 Zato so podatki, ki jih stranke vodje lekarne vnesejo pri spletnem naročanju zdravil, ki se lahko prodajajo samo v lekarnah in za katera ni potreben zdravniški recept, podatki v zvezi z zdravjem v smislu člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP, tudi če je le z določeno verjetnostjo in ne s popolno gotovostjo mogoče sklepati, da so ta zdravila namenjena tem strankam.
- 91 Poleg tega ni mogoče izključiti, da bi bilo mogoče tudi v primeru, ko so taka zdravila namenjena osebam, ki niso stranke, identificirati te osebe in sklepati o njihovem zdravstvenem stanju. Tako bi lahko bilo na primer, če se zadevna zdravila ne dostavijo na dom stranke, ki jih je naročila, ampak na dom druge osebe, ali če se je stranka, ne glede na naslov za dostavo, pri naročilu ali sporočilih v zvezi z njim sklicevala na drugo določljivo osebo, kot je njen družinski član. Podobno, kadar naročilo zahteva identifikacijo in/ali registracijo stranke, na primer z ustvarjanjem računa stranke ali vključitvijo v program zvestobe, ni izključeno, da se podatki, ki jih stranka v tem okviru vnese, lahko uporabijo za sklepanje ne le o zdravstvenem stanju te stranke, temveč tudi o zdravstvenem stanju druge osebe, zlasti v kombinaciji z informacijami o naročenih zdravilih.
- 92 Nazadnje, kot je bilo opozorjeno v točki 86 te sodbe, dejstvo, da so informacije, kakršne se obravnavajo v postopku v glavni stvari, podatki v zvezi z zdravjem v smislu člena 8(1) Direktive 95/46 in člena 9(1) SUVP, ni ovira, kot izhaja zlasti iz uvodne izjave 53 te uredbe, za njihovo obdelavo zlasti v okviru upravljanja storitev in sistemov zdravstvenega varstva, če je izpolnjen eden od pogojev, določenih v odstavku 2 teh določb.
- 93 Tako je lahko zlasti takrat, po eni strani, kadar v skladu s točko (a) tega odstavka 2 in s pridržkom tam predvidene izjeme posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, izrecno privoli v eno ali več obdelav navedenih osebnih podatkov, pri čemer so mu bile značilnosti in posebni nameni obdelave predstavljeni natančno, popolno in na lahko razumljiv način. Po drugi strani je taka obdelava lahko dopustna na podlagi člena 9(2)(h) SUVP, kadar je ta obdelava potrebna za zdravstveno oskrbo na podlagi prava Unije ali prava države članice ali v skladu s pogodbo z zdravstvenim delavcem.
- 94 Glede na vse zgoraj navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 8(1) Direktive 95/46 in člen 9(1) SUVP razlagati tako, da če vodja lekarne prek spletne platforme trži zdravila, ki se sicer lahko prodajajo samo v lekarnah, informacije, ki jih stranke te vodje vnesejo pri spletnem naročanju zdravil, kot so njihovo ime, naslov za dostavo in podatki, potrebni za določitev zdravil, pomenijo podatke v zvezi z zdravjem v smislu teh določb, tudi če se ta zdravila prodajajo brez zdravniškega recepta.

Stroški

- 95 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Določbe poglavja VIII Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)**

je treba razlagati tako, da

ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki – poleg pooblastil za poseganje, ki jih priznava nadzornim organom, pristojnim za spremljanje in izvajanje te uredbe, in možnosti pravnega varstva, ki jih priznava posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki – konkurentom domnevnega kršitelja varstva osebnih podatkov priznava pravico, da zaradi kršitev navedene uredbe na podlagi prepovedi nepoštenih poslovnih praks proti kršitelju vložijo tožbo pred civilnimi sodišči.

- 2. Člen 8(1) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter člen 9(1) Uredbe 2016/679**

je treba razlagati tako, da

če vodja lekarne prek spletne platforme trži zdravila, ki se sicer lahko prodajajo samo v lekarnah, informacije, ki jih stranke te vodje vnesejo pri spletnem naročanju zdravil, kot so njihovo ime, naslov za dostavo in podatki, potrebni za določitev zdravil, pomenijo podatke v zvezi z zdravjem v smislu teh določb, tudi če se ta zdravila prodajajo brez zdravniškega recepta.

Podpisi